

denne Betragtning, der gjør, at jeg maa stemme imod Forslaget. — Skulde Folkethingets Fleertal imidlertid see Sagen anderledes og vedtage dette Forslag, foreslaaer jeg subsidiært, at Summen 5000 Rbd. nedsættes til 3000 Rbd., og dette har jeg gjort af to Hensyn. For det Første fremtræder nemlig en saadan Commission med en Vægt, der staaer i Forhold til dens Talrigheid. En mindre Commissions Erklæringer ville ikke fremtræde med saamegen Vægt som Erklæringer fra en Commission, der bestaaer af et større Antal Medlemmer, og det er mig derfor af Vigtighed, at denne Commissions Medlemmer ikke skulle blive for talrige. Dernæst er det heller ikke ønskeligt, at dens Forhandlinger blive for langvarige, og der er flere Hensyn, som gjøre det ønskeligt, at dette ikke bliver Tilfældet. Det kunde jo tænkes, at der indtraadte et Ministerflifte, medens Commissionen arbejder, og det kunde altsaa være, at en Kirkeminister, som i sine Forslag havde Medhold hos Commissionens Fleertal, blev ombyttet med en anden, eller omvendt, saaledes at den vedkommende Ministers Personlighed ved en saadan Vexling kunde faae en skadelig Indflydelse paa Commissionens Stilling. Da jeg altsaa ønsker, baade at Commissionen ikke skal blive for stor, og at dens Forhandlinger ikke skulle blive for langvarige, har jeg stillet mit Forslag, og jeg skal erklære, at Betingelsen for, at jeg kan virke i Retning af en Commissions Nedsættelse, er, at Summen bliver nedsat.

Der er af Uvalgets Mindretal under Nr. 1 stillet et Forslag, hvormed jeg virkelig er meget i Forlegenhed. Lovforslaget om Valgmenigheder — Mindretallet taler ogsaa om „Hjælpe-menigheder“, men det hedder jo nu kun „om Valgmenigheder“. — er i den senere Tid indtraadt i en ganske anden Stilling end den, hvori det tidligere var. Tidligere var der kun Spørgsmaal om, hvorvidt en lille, meget beskedne Grad af Frihed maatte gives i Folkekirken, men nu er Spørgsmaalet efter min Opfattelse et ganske andet. Nu er der for mig ikke saa meget Spørgsmaal om Valgmenighedsloven som om, hvorvidt Lovgivningsmagten vil lade sig saaledes dupere og moralisk beherske af nogle Embedsmænd, at det, fordi

disse personligt optræde skarpt imod den og foranledige, at der hele Landet rundt gennem andre Embedsmænd reises en Agitation imod den, skal kunne lykkes ved en saadan Agitation at trænge den lovgivende Magt bort fra en Lov, som den ellers vilde vedtage. Saaledes stiller Sagen sig nu for mig, og jeg tillægger dette en ganske overordentlig Betydning; thi give vi vore Embedsmænd i Landet det Exempel, at en saadan Agitation, reist af Landets Embedsmænd, kan trænge en Sag tilbage, som Regjeringen og den ene af Rigsdagens Afdelinger have været enige om at vedtage, og som kun mangler Samtykke fra den anden af Rigsdagens Afdelinger for at blive til Lov, seer jeg ikke, hvor Embedsmændenes Optræden i Danmark skal ende, eller hvorledes Rigsdagen i Fremtiden vil være stillet, naar en eller anden Klasse af Statens Embedsmænd faaer ifinde at sætte sig op mod Regjeringens og Rigsdagens Virksomhed i Lovgivningsværket. Altsaa er der for mig ikke længere Spørgsmaal om Valgmenighedsloven, men om, hvorvidt Lovgivningsmagten skal lade sig tvinge af nogle Embedsmænd i Landet eller ikke, og derfor siger jeg, at Mindretallets Forslag har stillet mig meget vanskeligt. Jeg har fra Først af ubtalt som min Mening, at Valgmenighedsloven maatte ledfages af en Lov, som gav Menighederne Indflydelse paa Valget af deres Præster, idet det forekom mig, at man kun handlede følgerigtigt, naar disse to Love fulgtes ad; men i Erkjendelse af, at Diebliffet mere paatrængende kunde fordre den ene Lov end den anden, og at man, naar samtlige Forhold og Omstændigheder toges under Overveielse, uagtet denne sin Mening burde indskrænke sig til Valgmenighedsloven, har jeg troet at kunne frasalde min oprindelige Forbring. Der kunde altsaa være Noget, som opfordrede mig til at stemme for Mindretallets Forslag; men paa den anden Side seer jeg en stor Fare deri, idet det synes at vise, at der er Medlemmer, som ikke føle saa varmt og inderligt for de andre kirkelige Reformers som for Valgmenighedsreformen, idet de vel ville give Penge til en Kirkecommission, om hvilken man dog maa antage, at den vil gjøre Sit til at udhale og udskyde disse andre kirkelige Reformers, naar